

***Ditylenchus destructor* Thorne**
Niszczyc ziemniaczak

UE: II/A/II (a) 3.
PL: II/A/2 A. 3.

Porażone bulwy ziemniaka

Skorkowacenia na zewnętrznej części
cebuli ziemowita powstałe w wyniku
żerowania nicienia

***Ditylenchus destructor* Thorne**

Niszczyk ziemniaczak

Rośliny żywicielskie: Gatunek ten podlega obowiązkowi zwalczania na cebulach i bulwocebulach roślin ozdobnych z rodzajów *Crocus* L., miniaturowych odmian i ich mieszańcach z rodzaju *Gladiolus* Tourn. ex L., takich jak *Gladiolus callianthus* Marais, *Gladiolus colvillei* Sweet, *Gladiolus nanus* hort., *Gladiolus ramosus* hort., *Gladiolus tubergenii* hort., *Hyacinthus* L., *Iris* L., *Tigridia* Juss., *Tulipa* L., przeznaczonych do sadzenia, oraz bulwach ziemniaka (*Solanum tuberosum* L.), przeznaczonych do sadzenia. Poraża on także szereg innych gatunków roślin uprawnych i rosnących w stanie naturalnym. W Polsce najczęściej spotyka się go na ziemniaku.

Objawy występowania: Na ziemniaku brak objawów na nadziemnych częściach roślin. Natomiast na powierzchni porażonych bulw (zwłaszcza wiosną) widoczne są ciemnoszare, wgłębione plamy pokryte zaschniętą, często pomarszczoną i popękaną skórą. Na przekroju takiej bulwy, tuż pod skórą, można zauważyć zniszczoną, brunatną tkankę. Z czasem do zniszczonych tkanek przenikają mikroorganizmy gnilne wywołujące mokrą zgniliznę. Niekiedy bulwy mogą ulec mumifikacji tak, że po włożeniu do wody pływają na jej powierzchni. W przypadku porażenia cebulowych roślin ozdobnych obserwuje się różne rodzaje deformacji części nadziemnych, niedorozwój kwiatów i karłowatość pędów, natomiast porażone cebule są miękkie, a na ich przekroju poprzecznym widoczne są brunatne pierścienie obumarłej tkanki. W przypadku niektórych cebul, np. ziemowita, uszkodzenia mają postać skorkowaceń na powierzchni cebuli.

Biologia: Wiosną z jaj wylęgają się larwy, zdolne do natychmiastowego rozpoczęcia żerowania. Nicienie atakują głównie podziemne części roślin. Przetchnikami przedostają się do wnętrza bulw ziemniaka lub cebul roślin ozdobnych, po czym następuje ich szybkie rozmnażanie się. W krótkim czasie całe bulwy lub cebule zostają opanowane przez nicienie. Nicienie kontynuują rozwój w ziemniakach składowanych zimą w przechowalniach lub kopcach. Rozwój ma miejsce w temperaturach 5–34°C. Nicień ten nie jest w stanie przetrwać nadmiernego przesuszenia i zazwyczaj ginie przy wilgotności poniżej 40%.

Termin lustracji i pobieranie prób: Badanie bulw ziemniaka na obecność niszczyka ziemniaczaka przeprowadzać przede wszystkim wiosną – po otwarciu kopca, kiedy objawy porażenia są najbardziej widoczne. Inspekcję partii cebul roślin ozdobnych przeprowadzać po zbiorach. Do analiz przeznaczać przede wszystkim materiał roślinny z objawami porażenia, a w przypadku jego braku, gdy konieczne jest przeprowadzenie badań laboratoryjnych – losowo pobrany. Bulwy ziemniaka można przeciąć w miejscu pobrania w celu stwierdzenia charakterystycznych objawów porażenia. Pobrany materiał roślinny należy odpowiednio zapakować i jak najszybciej przekazać do badań laboratoryjnych.